

Lu Yangjing. (2569) การสื่อสารเพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมประจำท้องถิ่นเครื่องปั้นดินเผาของชนชาติหลี่ มณฑลไห่หนาน ประเทศจีน. วิทยานิพนธ์ นศ.ม. (การจัดการนวัตกรรมการสื่อสาร).
จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : อาจารย์
ดร.ณัฐพัฒน์ แก้วตาธนาวัฒนา, ปร.ด.

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษารูปแบบและกระบวนการสื่อสารที่ชุมชนชนชาติหลี่ใช้ในการถ่ายทอดองค์ความรู้และการอนุรักษ์งานฝีมือเครื่องปั้นดินเผา 2) สำรวจการมีส่วนร่วมของชุมชนในการสื่อสารเพื่อการอนุรักษ์ทางวัฒนธรรม และ 3) เสนอรูปแบบการสื่อสารที่เหมาะสมสำหรับการอนุรักษ์และการฟื้นฟูเครื่องปั้นดินเผาของชนชาติหลี่อย่างยั่งยืน งานวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านการวิเคราะห์เอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสังเกตภาคสนามภายในชุมชนชนชาติหลี่ มณฑลไห่หนาน ประเทศจีน ผู้ให้ข้อมูลหลักประกอบด้วย ช่างฝีมือดั้งเดิม ประชาชนชาวบ้าน ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานด้านวัฒนธรรม คนรุ่นใหม่ และนักวิชาการด้านการสื่อสารทางวัฒนธรรมและศิลปะดั้งเดิม

ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการสื่อสารเพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมในกลุ่มชนชาติหลี่ประกอบด้วย 2 ประเภทหลัก ได้แก่ การสื่อสารแบบดั้งเดิม ผ่านการบอกเล่าปากต่อปาก พิธีกรรม และการเรียนรู้จากประสบการณ์ และการสื่อสารสมัยใหม่ผ่านสื่อดิจิทัล สารคดี เว็บไซต์ และแพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งช่วยขยายการรับรู้และการมีส่วนร่วมของสาธารณชนในกลุ่มคนรุ่นใหม่ 2) กระบวนการสื่อสารประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ การเผยแพร่ข้อมูล การสร้างความตระหนักรู้ การส่งเสริมการมีส่วนร่วม และการเสริมพลังชุมชน การเล่าเรื่องทางวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสัญลักษณ์สามารถถ่ายทอดความหมายเชิงสัญลักษณ์และคุณค่าของเครื่องปั้นดินเผาชนชาติหลี่ไปยังผู้ชมทั้งภายในและภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) การมีส่วนร่วมของชุมชนมีบทบาทสำคัญต่อการอนุรักษ์ที่ยั่งยืน ชุมชนหลี่มีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการออกแบบกิจกรรมการสื่อสาร การจัดนิทรรศการ การผลิตสื่อ และการร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและสถาบันวิชาการ ก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้แบบสองทางที่ช่วยฟื้นฟูภูมิปัญญาดั้งเดิมในบริบทสมัยใหม่ 4) ปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ ภาวะผู้นำภายในชุมชน การสนับสนุนเชิงนโยบายจากภาครัฐ และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในขณะเดียวกัน ความท้าทายเกิดจากการเปลี่ยนผ่านทางเศรษฐกิจ การแข่งขันทางอุตสาหกรรม และแรงจูงใจที่ลดลงในกลุ่มคนรุ่นใหม่

คำสำคัญ : การสื่อสารเพื่อการอนุรักษ์, วัฒนธรรมประจำท้องถิ่น, เครื่องปั้นดินเผาชนชาติหลี่, มณฑลไห่หนาน, การสื่อสารเพื่อการพัฒนา

Lu Yangjing. (2026). **Communication for Cultural Heritage Preservation: The Pottery-Making of the Li People in Hainan Province, China.** Thesis M.Com.Arts. (Communication Innovation Management). Chanthaburi : Rambhai Barni Rajabhat University. Principal Thesis Advisor : Dr. Puripat Kaewtathanawatana, Ph.D.

Abstract

This research aimed to: 1) study the forms and communication processes used by the Li ethnic community in transmitting knowledge and preserving pottery craftsmanship, 2) explore community participation in communication for cultural preservation, and 3) propose an appropriate communication model for sustainable preservation and revitalization of Li pottery. The study employed a qualitative research methodology, collecting data through document analysis, in-depth interviews, and field observations within Li ethnic communities in Hainan Province, China. Key informants included traditional artisans, cultural masters, community leaders, officials from cultural agencies, young generations, and scholars in cultural communication and traditional arts.

The research findings revealed that 1) Forms of communication for cultural preservation among the Li people consisted of two major types: traditional communication, oral transmission, rituals, and experiential learning, and modern communication through digital media, documentaries, websites, and social media platforms, which expanded public awareness and engagement among younger generations. 2) The communication process comprised four main stages: information dissemination, awareness building, participation promotion, and community empowerment. Cultural narratives and semiotic communication effectively conveyed the symbolic meanings and values of Li pottery to both internal and external audiences. 3) Community participation played a crucial role in sustainable preservation. The Li community actively participated in designing communication activities, organizing exhibitions, producing media, and collaborating with government and academic institutions, thereby fostering a two-way learning process that revitalized traditional wisdom in modern contexts. 4) Supporting factors included leadership within the community, governmental policy support, and the use of digital technology. At the same time, challenges stemmed from economic transitions, industrial competition, and declining motivation among younger generations.

Keywords : Communication for Preservation, Local Culture, Li Ethnic Pottery, Hainan Province, Communication for Development